

10.

ACC. N:R M. 16617: 1-15.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Esthen Garpander*
Härad: Berättare: *Julius Nilsson, Pensionärs-*
Socken: *Eslov* Berättarens yrke: *fil. kand.* *hemmet*
Uppteckningsår: *1965-1966* Född år *1888 i Eslov*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Stadstraditioner. s. 1-15.
(a-o.)

LUF 126

Skriv endast på denna sida.

M. 16617.

Ifylles av uppgiftslämnaren

Berättarens namn: Fil. kand Julius Nilsson
" födelseår: 1888
" födelseort: Eslöv
" yrke: Fil. kand.

Makes/makas namn: _____
" födelseår: _____
" uppväxtort: _____
" yrke: _____

Faders namn: Nilsson Magnus
" födelseår: ?
" uppväxtort: Bellings fabrikshus
" yrke i staden: Kazarinarbetare
" yrke före ev. inflyttning till staden: _____

Moders namn: Ellin Järnsson
" födelseår: ?
" uppväxtort: Östra Strö
" yrke i staden: kunnafin
" yrke före ev. inflyttning till staden: _____

Farföräldrars yrke: ?
Morföräldrars yrke: ?
Antal syskon: En halvbror.

ACC. N:R

M. 196a.

16617: /,

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Yrket på fadern var magasinarbetare. Arbetsplatserna var Engströms och Bengtssons spannmålsfirmor. Om sitt arbete berättade han att det var slit, släp och allt var manuellt. Spritbolaget låg mitt emot arbetsplatsen så det var nära och bra. Arbetet började kl. 07.00 och slutade kl. 18.00. Lika lång var arbetstiden året om. Arbetet pågick hela året om. Arbetet bestod av gödnings- och andra magasinarbeten. Arbetsredskapen tillhåll höll arbetsgivaren med. Faderns lön var 13.15 kr. i veckan. Kosten var enformig. 10 kr. var veckobekovet för familjens uppehälle. Inga naturför- måner. Arbetarna kom sällan i kontakt med arbetsgivaren. Tyckte varken illa eller bra om arbetsgivaren. Inga fester anordnades. Arbetsgivaren intresserade sig inte för arbetarens privatliv. Gåvor förekom vid speciella högtider. Var tillsammans med arbetskamraterna ibland. Var inte medlem i fackföreningen. Extraarbete förekom inte. Modern arbetade tidvis med lantarbete. Berättade inget om sitt arbete. Arbetet inverkade inte på hemmet. Barnhem anlätades inte. Moderns dag var som andra husmödrar dvs. allt husligt arbete och sedan sitt arbete period- vis som lantarbeterska. Hon tyckte att hustrun skulle vara hemma. Nilsson var målare, snickare och modellsnickare. Började studera vid 22-års ålder. Åldern vid arbetets början var ca. 14 år. Arbetstiden var 10 tim. Sökte sitt arbete själv. Betalningen var 5_7 kr. i veckan. Lämnade hem en del. Ungdomen fick arbeta med allt befintligt arbete. Hjälpte med arbetssysslor hemma, t.ex. bud, vedhämtning, etc.

16617:2.
ACC. N:R M. 126 b.

Nilsson bodde under sin uppväxttid vid "Jerusalemområdet" i Eslöv.
Huset var en familjevilla. Huset var byggt på 1880- talet. Vet ej vad byggmästaren hette. Det gjordes inga reparationer eller tillbyggnader som Nilsson vet. Har fastigheten kvar. Huset var privat. Det har 2 rum och kök. Inga särskilda namn på rummen. De olika husgöromålen gjordes i köket. Barnen fick vistas var som helst i huset. Sovplatserna var i köket och i rummet intill. Det fanns inga spädbarn. Föräldrarna var nöjda med bostaden. Kan inte erinra sig sådana oväsentliga detaljer som var möblerna stod. Möblerna var köpta mestadels bättre begagnade. På väggarna fanns det tavlor och gobelänger, av olika slag. På golvet fanns det mattor. Det hände aldrig att man sandade golven hemma hos Nilsson. Mycket möjligt att det förekom hos andra människor. Möblerna var inte annorlunda hos de familjer kände som Nilsson kände. Arvegods var saker som man ansåg som speciellt fina. Kan inte besvara frågor angående andra personers åsikter, vad som var passande eller opassande. Sängkläderna var i regel något slags lakan och filter. Bostaden uppvärmdes i köket från en spis. Köksspisen var stor och svart och sotade enormt. Belysningen var stearinljus och fotogenlampa. Det fanns inga regler när det skulle vara tänt, utan det skulle givetvis vara mörkt, om det var sommar eller vinter.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

16617:3.

ACC. N:R M. 126c.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Den dagliga kosten bestod mest av gröt, sill och potatis. När det var kött var det för det mesta fett fläsk. Men ibland var det riktigt kött när ett par få. delade en gris. B rödet bakades i hemmet. Mjölk köptes hos bönderna. Kaffet var det ont om. Hästkött förekom. Känner inte till om andra åt hästkött. Sill förekom mest av fisksorterna. ~~Grönsaker~~. Grönsaker fanns det. Sorterna var de vanliga. Vet inte om det fanns tomater. Inga sydfrukter fanns det. Man köpte varorna ~~köpte man~~ hos handlaren, bönderna, och på torget. Maten lagades hemma. Vet inte vilka sorter. Bakgrans fanns. Det förekom slakt men det var sällan. Nilssons föräldrar hade trädgård. Där odlades potatis. Man både stekte och kokte maten. Vet inget om hushållsredskap eller konservering. Potatis ~~hadde man~~ hade i förråd.

~~Fanns~~ Familjen svält inte mer än andra på den tiden, som hade samma standard. På frågan hur det var med mat och bränsle under krigsåren svarade Nilsson, att det var svårt men det gick. Tre måltider var det om dagen. Frukost, middag och kvällsmat. Tiderna var, innan fadern gick på morgonen, sedan kl. 12. och när fadern slutade på kvällen. Alla åt på en gång. Fadern arbetade så nära hemmet att måltiderna äts hemma. Man åt alltid i köket. Klart man fick prata om det var ~~en~~ nödvändigt. Vet inte när det förekom duk. Det var vanliga ~~kakor~~ tallrikar, men vet inte vad de var gjorda av. Allt porslin ~~förekom~~ förvarades i skafferiet. (spisskammaren). Har ingen aning om det var några speciella bejudningar. Sprit förekom, fadern sade inte nej till ett par supar (pilleknikare). Det var rent brännvin.

ACC. N:R

M. 16617:4.
.....126d.....

Vardagskläderna var det ingen skillnad på då som nu. Mollskinnsbyxor exempelvis. Högtodskläderna var alltid svarta. Kläderna köptes nya och bättre begagnade, det förekom även konfektions-
sydda kläder. Ändringar av kläderna ombesörjdes i hemmet. Det förekom eller ~~var~~ rättare sagt det fanns ingen symaskin i Nilssons hem, när det skulle användas någon symaskin brukade man låna. Träskor, kängor användes i Nilssons hem. Det fanns en toffelmakare som skötte reparationerna av familjens skodon. Kubb användes vid speciella högtider. Vet inget om yrkesdräkter. Alla var nästan likadant klädda. Alla samhällsgrupper klädde sig på sitt vis. De kyrksamma var mest svartklädda. Vet inget om något mode.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

16617:5
ACC. N:R M. 126e.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Familj, släkt och hemliv. Föräldrarna titulerades Mor och Far. Även bland kamraterna tilltalades de Mor och Far. Bekanta till Nilssons anhöriga sade man den benämning som de stod i släktförhållande till. Föräldrarna sade nästan alltid mor och far till varandra. Det bodde inga släktingar hos Nilssons. Uppfostran hade båda föräldrarna hand om. Det blev stryk om det var befogat. Båda föräldrarna utdelade agan.

Man tillbringade kvällarna hemma utan någon speciell underhållning. Man pratade inte mycket med varandra. Man lade sig tidigt om kvällarna. Slakten träffade man endast ibland. Nilsson kan inte erinra sig var slakten bodde. Visst låg man över hos varandra om det var befogat. På förfrågan om det erhöles någon sorts ersättning, sade Nilsson "dumt prat", man tar väl inte betalt av släkt.

ACC. N:R

M.

16617:6.

126f.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Umgänge och nöjesliv, sport och idrott. Fadern var tillsammans med sina
arbetskamrater ibland. Om det kom besök var det mest kaffe som serverades.
Man umgicks för det mesta med grannfruarna. Det var inget speciellt kalas
när barnen fyllde år. Det var ingen som gick på nämnda nöjen , för det hade
man inte råd med. Ibland vid vissa högtider kunde det inträffa att man gick
dit. Vet inget om leksaker. Man lekte utomhus. Kommer inte ihåg vilka lekar
som förekom. Men tror att det är samma som nu. Bland ungdom var det inte ovan-
ligt med slagsmål, men det var ingen som sprang efter polis.
Man dansade där det var dansbana.. Nilsson var inte speciellt intresserad
av nöjen.

16617:2.

ACC. N:R M. 126g.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Bemärkelse dagar i familjen.

Dopet förekom i kyrkan, tror Nilsson. Har ej varit med själv om något dop.

Konfirmation. Den förekom i kyrkan. Vet ej något om några andra traditioner i samband med konfirmationen. Vid förlovning förekom det ring, precis som nu.

Vet ej om någon svensexa eller möhippa. Brölloppscermonin skedde i kyrkan.

Nilsson tror att de detaljer och seder som var i bruk då är de samma som nu.

Om någon dog brukades det läggas ut granris utanför dörren. Man körde den döde

bårhuset, sedan blev det begravning som vanligt. Nilsson har bevistat sina

föräldrars begravning. Födelsedagar brukades ej firas något speciellt, utan det var någon speciell myndighetsdag som ex. 50 års- dagen.

Nilsson tycker inte om allt ståhej, när det gäller högtidsdagar, och som svensexa och möhippa.

16617:8.

ACC. N:R M. 126h.

Helger och Festdagar.

Man sköt ut det gamla året och sköt in det ~~gamla~~ nya året. Familjen var i regel samlad vid sådana tillfällen. Vet ej något om trettonhelgen, eller fastlag. Påsken firades då som nu, man åt och drack ordentligt. Man åt ägg, som hörde till traditionerna, och en påsk utan ägg var ingen påsk.

Vid alla namngivna helger anser Nilsson att det finns ingen skillnad som är av betydelse. Som helger av olika slag är hundratals år gamla, och firas än idag, så är det ingen skillnad på sederna. ...

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

16617:9.
ACC. N:R M. 126i.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Sjukvård och hygien.

Läkare anlätades om det ansågs befogat. Det fanns en speciell läkare som anlätades. Kloka gubbar eller kloka gummor anlätades inte. Man ansåg det vara humbug. Det fanns vissa huskurer som man använde. Mjöl brukades användas vid bölder, som exempel. Nilsson kan inte erinra sig några andra huskurer, men vet att det fanns. Om det var någon av familjemedlemarna som skulle vara sängliggande bäddade man ner den i hemmet.. I Nilssons hem var det ingen som var långtidssjuka. Det förekom inga förlossningar hemma hos Nilsson så han kan enbart tala om vad han har hört av andra. Det var många som födde sina barn hemma, och då anlätades en barnmorska. Badmöjligheterna i Nilssons hem anordnades så att man hade en "brygghuspanna". Resterande frågor som behandlar mer sådana göromål som tillhörde modern kan inte Nilsson svara eller erinra sig något om.

ACC. N:R M. 126j. 16617:10.

Socialvård.

Det som hette socialvård nu var allmänt fattigvård då. Mycket fattiga fam. fick hjälp av kommunen som det hette då. Var personerna äldre så kunde det hända att vederbörande, fick flytta upp på fattighuset.

Nilssöns fam. var ej i behov av någon fattighjälp. Och kan därför ej uttala sig om hur det var eller det gick till. Men kan säga att det var den absolut sista chansen eller utvägen. Nilsson vet inget om hur andra hade det. Och Nilsson känner ingen som anlitade dessa utvägar.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

16617://.

ACC. N:R M. 126k.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Kooperation.

Det inträffade att man var ett par familjer som köpte en gris till jul. Nilsson vet att det förekom att man köpte saker och tång som man sedan delade, för det var för dyrt att köpa det för den enskilde. Men Nilsson vet inte vad det var för något. Allt vad som har med hushåll och Kooperation vet Nilsson inget om. Och några kassor av något slag kan inte Nilsson svara på. Nilsson säger att dels är det så länge sedan, och dels skötte fam. om sådant.

16617:12.

ACC. N:R M. 1261.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Politik.

Det fanns vissa sorters läsmaterial, i Nilssons hem. Men ~~xxxxxxxx~~
han kan inte erinra sig namnen på dessa. Nilsson vet inte något om politik i sitt hem.

Det fanns vissa motsättningar mellan de som var frireligiösa och de som var med statskyrkan.

Fadern gick på politiska möten ibland, men Nilsson vet inte vilka det var.

Kungahuset tyckte man om, det fanns ofta bilder av kungapersoner i hemmen. Det fanns även sådana bilder i Nilssons hem.

16617:13.

ACC. N:R M. 126m.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

77 Det religiösa livet.

Den svenska statskyrkan tillhörde Nilssons familj. Det inträffade att Nilssons familj gick i kyrkan. Julottan besökte man hela familjen. Det fanns inga speciella strider eller tvister mellan grannar och familj, angående religiösa frågor. De frireligiösa samfundet tyckte man inte om. Någon högläsning vet inte Nilsson om att det förekom i Nilssons hem. Någon gång förekom det väl att Nilsson läste aftonbön, men kan inte erinna sig det. I det grannskapet som Nilsson bodde skillete sig inte frågorna värst mycket.

16617:14.

ACC. N:R M. 126nö

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

--Läsvanor, studier och yrkesval.

Nilssons familj läste inte så mycket, men Nilsson själv tyckte om att läsa, det var mest så dan litteratur som Nilsson läste, som ex. olika språk, vissa fackämnen. Anskaffandet av litteraturen brukade ske genom lån.

Igr I grannskapet var intresset inte stort av läsning. Nilssöns föräldrar tyckte inte att Nilsson läste för mycket. Det var inte alla barn som läste på den ti den för det var dels en ekonomi sk fråga. Det var inte iheller vanligt att arbetarebarn läste vid högre skolor.

Nilssons föräldrar påverkade inte sonen att läsa eller hans yrkesval.

Nilsson bo dde hemma under sin studietid.

16617:15.

ACC. N:R M. 126o.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

~~xxxStatsdelarna~~ Statsdelar och samhällsgrupper.

De fina statsdelarna där bodde köpmännen och andra borgare. Husen var för det mesta villor. Präster, lärare, och de rika såg de vanliga arbetarna upp till, för de var ju folk som visste bättre.

På förfrågan om Nilsson vet något om prästerna och deras namn, vet Nilsson detta men, kan inte erinra sig vad de heter, så där på rak hand.